

SPAREBANKEN VOLDA ØRSTA
Org.nr. 937 899 785

Offentleggjing av sentral risikoinformasjon
Basel II - Pilar 3

30.06.2009

Innhold

1. BASEL II - KAPITALDEKNINGSREGLAR.....	3
1.1 INNLEIING	3
1.2 PILAR 1	3
1.3 PILAR 2	3
1.4 PILAR 3	3
 2. RISIKO- OG KAPITALSTYRING	4
2.1 FØREMÅL	4
2.2 RISIKOOMRÅDE	4
2.3 PROSESS FOR RISIKO- OG KAPITALSTYRING	4
 3. BEREKNING AV KAPITALDEKNING (PILAR 1)	6
3.1 KONSOLIDERING	6
3.2 ANSVARLEG KAPITAL/KAPITALDEKNING	6
3.3 KREDITTRISIKO	7
3.4 OPERASJONELL RISIKO	9
3.5 MARKNADSRISIKO	9
 4. VURDERING AV KAPITALBEHOV (PILAR 2)	10
4.1 INNLEIING	10
4.2 KREDITTRISIKO	10
4.3 MARKNADSRISIKO	10
4.4 OPERASJONELL RISIKO	10
4.5 LIKVIDITETSRISIKO	11
4.6 ANDRE RISIKI	11
4.7 SAMANDRAG	12
 5. SAMANLIKNING AV REGULATORISK OG ØKONOMISK KAPITALBEHOV	13

1. BASEL II - KAPITALDEKNINGSREGLAR

1.1 Innleiing

Nye krav til finansinstitusjonane si berekning av kapitaldekning, Basel II, blei innført i Noreg frå 1. januar 2007. Føremålet med det nye kapitaldekningsregelverket er å styrke stabiliteten i det finansielle systemet gjennom:

- * meir risikosensitivt kapitalkrav
- * betre risikostyring og kontroll
- * tettare tilsyn
- * meir informasjon til marknaden

Sparebanken Volda Ørsta rapporterte kapitaldekning etter dette nye regelverket frå og med Q 1 2008, og har rapportert ICAAP til Kredittilsynet per 31.12.07 og per 31.03.09.

1.2 Pilar 1

Pilar 1 omhandlar minstekrav til kapitaldekning og er ei vidareutvikling av det tidlegare kapitaldekningsregelverket, Basel I. Kapitalkravet er framleis 8 %, men det er endringar i regelverket for kva som kan reknast som ansvarleg kapital og samansetninga av denne. Dei store endringane gjeld berekninga av kapitalkravet for kredittrisiko og introduksjonen av eit eksplisitt kapitalkrav for operasjonell risiko.

1.3 Pilar 2

Pilar 2 er basert på to hovudprinsipp. Bankane skal ha ein prosess for å vurdere sin totale kapital sett opp mot risikoprofil og ein strategi for å oppretthalde sitt kapitalnivå. I tillegg skal tilsynsmyndigheitene gjennomgå og evaluere bankanes interne vurdering av kapitalbehov og strategiar, og overvake og sikre etterleving av dei kapitalkrava styresmaktene har sett. Tilsynet har myndigheit til å sette i verk passande tilsynsmessige tiltak om det ikkje er tilfreds med resultata av denne prosessen.

1.4 Pilar 3

Føremålet med pilar 3 er å supplere minimumskrava i Pilar 1 og den tilsynsmessige oppfølginga i Pilar 2. Pilar 3 skal bidra til auka marknadsdisiplin gjennom krav til offentleggjering av informasjon som gjer det mogeleg for marknaden; analytikarar og investorar, å vurdere institusjonens risikoprofil og kapitalisering, og styring og kontroll. Krava til offentleggjering vert spesielt viktig når det for bankane er mogeleg å nytte eigne system og metodar for å rekne kapitalkravet.

2. RISIKO- OG KAPITALSTYRING

2.1 Føremål

Styring av risiko og kapitalanvendelse er eit sentralt verkemiddel for å nå bankens målsetjingar slik dei er nedfelt i bankens forretningsstrategi. Konsernets lønnsemd og muligheitene til å nå desse målsetjingane overfor m.a. tilsette og samfunnet, er avhengig av evna til å identifisere, måle, styre og prise dei risikoene som ligg i å tilby finansielle produkt og tenester. Risikostyringa skal sikre finansiell stabilitet og forsvarleg formuesforvaltning.

Konsernet har ein moderat risikoprofil. Konsernet har ei målsetjing om å minimum oppretthalde noverande rating (BBB) for å kunne sikre ein langsiktig god tilgang på innlån frå kapitalmarknaden.

2.2 Risikoområde

Banken identifiserer og styrer risiko innanfor følgjande **overordna** risikoområde:

Kredittrisiko

Risiko for tap som følgje av kundens manglande evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktingar knytte til utlån, kredittar, garantiar og liknande.

Marknadsrisiko

Risiko for tap som skuldast endringar i marknadsvariablar og/eller marknadsbetingelsar som renter, valutakursar og verdipapirmarknader.

Operasjonell risiko

Risiko for tap som følgje av utilstrekkelege eller sviktande interne prosessar eller system, menneskelege feil eller eksterne hendingar.

Likviditetsrisiko

Risiko for at konsernet ikkje klarer å finansiere auke i eignelutar og innfri sine forpliktingar etter kvart som finansieringsbehovet aukar.

2.3 Prosess for risiko- og kapitalstyring

Overordna strategi

Sparebanken Volda Ørsta har ein revisjon av den overordna strategien jamleg, og minimum ein gong i året. Dette omfattar ein gjennomgang av endringar i rammevilkår som m.a. konkurransesituasjonen, krav frå offentlege styresmakter, endring i kundeadferd og krav til kompetanse og organisering. I strategiprosessen vert det lagt vekt på å involvere alle tilsette, for å skape aksept for strategien slik at endringstiltak verkeleg kan gjennomførast. Resultatet av denne strategiprosessen er nedfelt i dokumentet "Mål og strategi for Sparebanken Volda Ørsta 2009-2010". Mål og strategidokumentet er å sjå på som ein del av bankens samla styringsdokument, m.a. i forhold til "Internal Governance" og Basel II. Vidare har banken ei rekkje overordna dokument på ulike område som jamleg vert revidert, minimum ein gong i året.

Sparebanken Volda Ørsta har følgjande overordna dokument/retningslinjer knytta til risiko- og kapitalstyring:

- Beredskapsplan for kapitaldekning
- Retningslinjer for funding og likviditet
- Retningslinjer for handel med verdipapir
- Retningslinjer for kredittstyring
- Retningslinjer for handsaming av marknadsrisiko
- Retningslinjer for handsaming av renterisiko
- Retningslinjer for handsaming av restrisiko
- Retningslinjer for operasjonell risiko
- Retningslinjer for handsaming av konsentrasjonsrisiko
- Retningslinjer for vurdering av andre risikoar
- Retningslinjer for offentleggjering av informasjon
- Retningslinjer for handsaming av rekneskapsmessig nedskriving av utlån m.m.
- Retningslinjer for internkontroll
- Retningslinjer for valutaeksponering
- Retningslinjer for revisjon og risikoinstruksar og gjennomgang av lcaap.

Retningslinjene inneheld spesifikasjon av grenseverdiar/måltal sett av styret om kva som skal rapporterast til styret og kor ofte. Administrasjonen utarbeidar eigne nøkkeltalsrapportar månadleg/kvartalsvis som viser utvikling mot vedtekne måltal.

Prosess for vurdering av samla kapitalbehov

Økonomi- og finansavdelinga administrerar og gjennomfører berekninga av kapitalbehov. Bankens leiargruppe og styre vert løpande orientert og involvert i dette arbeidet.

Ved første gongs berekning og rapportering av lcaap 2007 vart grunnlaget for denne prosessen forankra i eit fellesprosjekt i regi av SamSpar (jfr. Kap 3.1). Dette arbeidet vart godkjent av styret og av ekstern revisor.

Utgangspunktet for seinare berekning av kapitalbehov og informasjonen i Pilar 3 byggjer vidare på dei berekningsmåtane og konklusjonane som vart godkjende i dei to lcaap-prosessane som har vore gjennomført. Dette Pilar 3 dokumentet er handsama i styret den 23.09.09 og forelagt ekstern revisor for kvalitetssikring.

Risiko- og kapitalstyring

Proessen for risikoidentifikasjon dekkjer alle vesentlege risikoområde til konsernet. Prosessen vert gjennomført som ein integrert del av konsernets strategi- og budsjettprosess. Det vert gjennomført ulike analysar av risikoane som er identifiserte for å forstå risikoens eigenskapar med tilhøyrande årsaksmekanismar. Alle vesentlege risikoar er i den utstrekning det er mogeleg kvantifisert gjennom forventa tap og behovet for økonomisk kapital. Kvantifisering skal vere basert på kjende og forsvarelege metodar og framgangsmetodar for måling av risiko.

Bankens kapitaldekningsmål skal sikre tilstrekkeleg kapital til å oppfylle krav frå styresmaktene sett opp mot kapitaldekninga, og styret har i 2008 vedteke ein overordna beredskapsplan for kapitalstyring som har som føremål og synleggjere leiinga og styret sin strategi for å avverje fallande kapitaldekning. Styret har vedteke at banken sitt regulatoriske målkrav skal vere på minimum 12%.

Rapportering/oppfølging/compliance

Eit viktig element i ei effektiv risikostyring er overvaking av den løpande risikoeksponeringa. Alle leiarar er ansvarlege for den daglege risikostyringa innanfor sitt ansvarsområde, og dei skal til ei kvar tid sjå til at risikoeksponeringa er innanfor dei rammer som er vedtekne av styret eller administrerande banksjef.

Konsernets overordna risikoeksponering og risikoutvikling vert fylgt opp gjennom periodiske risikorapportar til administrasjon og styre. Konsernet ønskjer å ha gode prosessar for å sikre compliance (etterleving) av gjeldande lover og forskrifter.

3. BEREKNING AV KAPITALDEKNING (PILAR 1)

3.1. Konsolidering

SVØ Invest AS

Sparebanken Volda Ørsta er 100 % eigar av SVØ Invest AS. Bokført verdi av denne eigarposten i selskapsrekneskapen per 30.06. var kr 2.212'. Datterselskapet er eit investeringsselskap med minimum av drift, men rekneskapstala er konsoliderte per 30.06.09. Selskapets eignelutar er aksjar i samferdselsprosjekt som også er eigd av det offentlege. Det offentlege garanterar for tilbakebetaling av investert kapital. Det er ikkje berekna kapitalbehov knytt til dette datterselskapet. Det er ingen lovmessig, eller andre hindringar i overføring av ansvarleg kapital og tilbakebetaling av gjeld mellom selskapa.

Samarbeidende Sparebanker AS

Bankes eigarskap i SpareBank 1 Gruppen AS skjer gjennom Samarbeidende Sparebanker AS, som eig 19,5% av aksjane i gruppa. Banken har ein eigardel på 6,25 % i dette felleskontrollerte selskapet, og er pålagt kapitaldekningsreserve og rapportering på konsolidert basis.

Samareidende Sparebanker Bankinvest AS

SpareBank 1-bankane kjøpte i 2008 100 % av aksjane i Glitnir Bank ASA (no BNbank ASA). Eigarskapet ligg direkte i regionbankane samt i Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS. Dette selskapet er eit felleskontrollert føretak, som igjen vert eigd av Samsparebankane. Vår eigardel i dette selskapet er 4,25%.

3.2 Ansvarleg kapital/kapitaldekning (i heile 1.000 kr):

	Ikkje konsolidert		Konsolidert	
	30.06.2009	31.12.2008	30.06.2009	31.12.2008
Bokført eigenkapital	420.539	420.539	420.539	420.539
Annen kjernekapital:				
Fondsobligasjon	49.550	49.550	49.550	49.550
Frådrag i kjernekapitalen:				
Immaterielle eignelutar	-2.901	-3.621	-2.901	-3.621
Overfinansiering pensjon 72%	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500
Eigarandel i SamSpar	0	0	-49.507	-49.507
Andre frådragspostar	0	0	0	0
Netto ansvarleg kapital	461.688	460.968	412.181	411.461
Kapitalkrav:				
Kapitalkrav for kreditt, og motpartsrisiko	278.660	246.148	278.660	246.148
Frådrag standardmetoden for kredittrisiko	-1.924	-1.588	-5.885	-5.549
Kapitalkrav for operasjonell risiko	17.585	17.585	17.585	17.585
Sum kapitalkrav	294.321	262.145	290.360	258.184
Kapitaldekning i %	12,55	14,07	11,36	12,75
	(eks. delårsresultat)		(eks. delårsresultat)	

Banken nyttar standardmetoden ved berekning av det regulatoriske kapitalkravet for kredittrisiko, og basismetoden ved berekning av kapitalbehov for operasjonell risiko.

Fondsobligasjonen er eit evigvarande ansvarleg obligasjonslån med innløysingsrett i 2015.

Renteregulering av obligasjonen skjer kvartalsvis med 3mnd Nibor. Marginen mot 3 mnd Nibor er 1,15 %.

3.3 Kredittrisiko

Styring og kontroll

Kredittrisikoen vert styrt gjennom konsernets overordna strategi der kredittpolicy og rammer for overordna porteføljestyling er fastlagt. Bevilgningsreglement og den daglege kredittvurderinga på alle nivå gjenspeglar desse. Retningsliner for kredittstyring og bevilgningsreglementet vert revidert minimum ein gong i året av styret. Retningslinene for kredittstyring fokuserer på kredittrisiko på eit overordna nivå, og organisering av kredittarbeidet, prinsipp for engasjementsoppfølging, målemetodar, rapportering og overvaking av dette kredittarbeidet.

Sentralt i bankens kredittvurderingsprosess står risikoklassifiseringssystemet PorTo. Dette systemet er basert på avanserte risikomodellar, og er under kontinuerleg vidareutvikling og testing av Kompetansesenter for Kreditt, SB1. Den risikomessige utviklinga i porteføljen vert fylgt opp månadleg, med særleg vekt på utviklinga i risikoklassifisering (migrering), forventa tap, økonomisk kapital og risikojustert avkastning.

Porteføljeinformasjon

Grunnlagsdata for berekning av kapitalkrav (8%) for kredittrisiko fordelt på engasjement per 30.06. (i heile 1.000 kr):

	Engasjement	Berekningsgrunnlag for kapitaldekning	Kapitalkrav
Kreditt- og motpartsrisiko			
Statar og sentralbankar	178.334	0	0
Lokale og regionale styremakter	10.000	2.000	160
Institusjonar	452.368	90.474	7.238
Føretak	1.758.188	1.644.630	131.570
Massemarknadsengasjement	261.274	182.227	14.578
Pant i bustad og fritidseigedom	3.801.798	1.271.661	101.733
Forfalne engasjement	114.061	154.833	12.387
Øvrige engasjement	153.671	137.421	10.994
Frådrag i kapitalkravet; gruppevis nedskr.		-24.050	-1.924
Sum kreditt- og motpartsrisiko	6.729.694	3.459.196	276.736
Operasjonell risiko		117.234	17.585
Sum total	6.729.694	3.576.430	294.321

**Utlån, garantiar og ubenyttar kredittar fordelt etter geografi
(i heile 1.000 kr):**

	Søre Sunnmøre	I fylket elles	Utanom fylket	Sum
Utlån personmarknaden	2.636.627	277.540	555.079	3.469.246
Utlån bedriftsmarknaden	1.311.721	93.694	468.472	1.873.887
Sum	3.948.348	371.234	1.023.551	5.343.133
Garantiar personmarknaden	6.273	0	0	6.273
Garantiar bedriftsmarknaden	104.650	16.100	40.250	161.000
Sum	110.923	16.100	40.250	167.273
Ubenyttar kredittar	265.457	25.110	68.158	358.725
Sum total	4.324.728	412.444	1.131.959	5.869.231

Ubenyttar kredittar fordelt etter sektor/næring (i heile 1.000 kr):

	30.06.2009	31.12.2008
Personkunder	143.490	147.699
Bedriftskunder:		
Offentleg sektor	0	0
Primærnæringar	46.634	50.130
Industri	0	0
Bygg og anlegg	57.396	58.832
Handel	46.634	47.394
Transport	0	1.827
Eigedomsdrift	46.634	48.424
Service- og tenesteyting	17.937	16.789
Sum bedriftskunder	215.235	223.396
Sum eksponering	358.725	371.095

**Samla engasjementsbeløp fordelt på risikoklasse per 30.06.09
(i heile 1.000 kr):**

Risikogruppe	VOLUM	ANTALL	ANDEL
Svært låg	2.986.645	2.664	50,89
Låg	751.271	624	12,80
Middels	1.487.686	1.301	25,35
Høg	301.436	390	5,14
	201.349	478	3,42
Misligholdt og nedskrivne	140.844	80	2,40
Sum	5.869.231	5.537	100,00

Utvikling i porteføljen fordelt på risikoklasse per 30.06.09
(i heile 1.000 kr):

Risikogruppe	VOLUM	VOLUM	Endring	Endring i %
	30.06.09	31.12.08		
Svært låg	2.986.645	2.891.574	95.071	14,6
Låg	751.271	710.348	40.923	6,3
Middels	1.487.686	1.219.989	267.697	41,0
Høg	301.436	233.288	68.148	10,5
Svært høg	201.349	119.770	81.579	12,5
Misligholdt og nedskrivne	140.844	42.136	98.708	15,1
Sum	5.869.231	5.217.105	652.126	100,0

Trygd

Engasjement med pant i fast eigedom utgjør over 50% av dei totale engasjement. Anna trygd som vert nytta er m.a. salspant i lausøyre, varelager og kundekrav. Ved verdivurdering av trygd vert reduksjonsfaktorane i gjeldande SpareBank 1 Appendix 1 lagt til grunn. Føremålet med denne metodikken er å skape lik standard for verdivurdering av trygd for alle bankane. Det er også med på å auke kvaliteten og treffsikkerheita i verdivurderingane. Panteobjektet vert registrert med omsetnadsverdi/ kjøpesum. Deretter gjennomgår panteobjekta individuell justering av verdier basert på likviditet og pantbarheit, og redusert med ein standard reduksjonsverdi til normal realisasjonsverdi.

3.4 Operasjonell risiko

Styring og kontroll

Operasjonell risiko er ein risikokategori som fangar opp det mest vesentlege av kostnader når det gjeld manglande kvalitet i bankens løpande verksemd. Identifisering, styring og kontroll av operasjonell risiko er ein integrert del av leiaransvaret på alle nivå. Leiarens viktigaste hjelpemiddel i arbeidet er fagleg innsikt og leiingskompetanse og handlingsplanar, kontrollrutinar og gode oppfølgingssystem. Eit systematisk arbeid med risikovurderingar og styringstiltak bidrar til auka kunnskap om og merksemd mot aktuelle forbettringsbehov i eiga eining. Banken ser ikkje tilhøve som gjer at ein ikkje kan nytte basismetoden ved berekning av kapitalbehov for operasjonell risiko.

Grunnlagsdata for berekning av kapitalkrav for operasjonell risiko per 30.06.09.
(tal i heile 1.000 kr):

	2008	2007	2006	Gj.snitt	Kapitalbehov
Sum netto driftsinntekter	126.498,00	119.625	105.579	117.234,00	17.585

3.5 Marknadsrisiko

Styring og kontroll

Marknadsrisiko vert hovudsakleg kontrollert gjennom oppfølging av risikoeksponering i handelsporteføljene med rammer fastsett av styret, og løpande analysar av uteståande posisjonar. Rammene for eksponeringar er nedfelt i overordna dokument "retningsliner for handsaming av marknadsrisiko".

Sparebanken Volda Ørsta si risikoeksponering mot m.a. renterisiko, valutaeksponering og handel med verdipapir er regulert gjennom eigne retningsliner. Konsernets generelle eksponering mot marknadsrisiko er moderat. Det vert ikkje berekna kapitalbehov for marknadsrisiko i den regulatoriske kapitaldekningsberekninga.

4. VURDERING AV KAPITALBEHOV (PILAR 2)

4.1 Innleiing

I kapitla nedanfor er det gjort greie for rammeverk og styring av dei risikotypane som ikkje vert dekkja av Pilar 1 – minimumskravet til ansvarleg kapital (kap. 3), og gitt ei nærare skildring av bankens interne vurdering og dei føresetnader som er lagt til grunn ved berekning av kapitalbehovet der det avvik frå dei regulatoriske berekningane.

4.2 Kredittrisiko

Konsernet bruker i all hovudsak dei same modellane og tilnærmingar ved berekning av økonomisk kapital som ved minimumskrav til ansvarleg kapital. Det er imidlertid nokre ulikskapar.

Kredittrisikoen er kapitalbehovsvurdert med utgangspunkt i SpareBank 1 alliansens modell for prognostisering av mislegald, forventa tap, tap gitt mislegald og uventa tap.

Tapsberekninga i PorTo vert vurdert til å vere den beste tilgjengelege modelltilnærminga for å rekne ut kapitalbehovet for bankens kredittrisiko.

Konsernet fastset realisasjonsverdiane ut i frå omsetningsverdiane og godkjende meklartakstar, og bruker reduksjonsfaktorane i Appendiks 1/SpareBank 1 Kreditt. I dei tilfella det ikkje ligg føre relevante omsetningsverdiar eller takstar, vert trygdene fastset skjønnsmessig på bakgrunn av egne vurderingar og erfaringar. Trygda skal i slike tilfelle basere seg på sannsynlege realisasjonsverdiar ved konkurs/tvangssal.

Konsentrasjonsrisiko vert definert som den risiko som oppstår ved å konsentrere eksponeringa mot bransje, geografisk område og storleik/volum på kundar. Det er m.a. teke omsyn til konsentrasjonsrisiko for storleik i berekninga av økonomisk kapital ved at det er berekna eit skjønnsmessig påslag med 50% på uventa tap på eit utval av store engasjement på bedriftsmarknaden (engasjement større enn 2% av ansvarleg kapital). I tillegg vert det berekna kapital for konjunkturbuffer kreditt.

Vi viser til avsnittet om rekneskapsprinsipp i årsrapporten, og note 8 og 10 i årsrekneskapen for 2008 som m.a. gir informasjon og definerer mislegald og metodar for fastsetjing av verdiendring/nedskrivingsoversikt.

4.3 Marknadsrisiko

Marknadsrisiko oppstår i all hovudsak frå bankens investeringar i obligasjonar, sertifikat og aksjar, i tillegg avtalar på renteinstrument/swapavtalar. Risikoområdet kan delast inn i tre: rente-, valuta-, aksjar/kursrisiko. Det er lagt til grunn eit verdifall på 20% på omløpsaksjar og 30-40% på anleggsaksjar. Vi viser til note 13 i årsrekneskapen for 2008, som spesifiserer aksjeinvesteringar av langsiktig og/eller strategisk karakter. Alle desse aksjane er bokført til kjøpsverdi. Selskap knytt til SpareBank 1 Gruppen vert vurdert under eigarrisiko. Renterisiko er omhandla i eige pkt. Banken har ikkje vesentleg eksponering i valuta og det er såleis ikkje berekna kapitalkrav knytt til valuta.

4.4 Operasjonell risiko

Kapital for operasjonell risiko inngår i konsernets prosess for vurdering av økonomisk kapital etter pilar 2. Kapitalbehovet er rekna med utgangspunkt i basismetoden. I tillegg vurderer banken behovet for buffer knytte til kvaliteten på styring og kontroll, men det er ikkje gjort avsetjing utover kapitalbehovet etter basismetoden.

4.5 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko oppstår som følge av ein eller fleire hendingar som gjer at banken får problem med å refinansiere balansepostar knytte til innlån. Banken handsamar problemstillingar knytte til dette risikoområdet i policydokumentet "Retningsliner for funding og likviditet". Det er satt rammer for dei ulike finansieringsgruppene. Ved berekning av denne risikoen har banken lagt til grunn ein auke i pris ved refinansiering ved fundingforfall dei næraste 18 månadane, med 2,0 %. Vidare er det gjort eit ekstra påslag på 1% for å behalde innskot over garantigrensa. Ved evt. hastesal av obligasjonsportefølja er det pårekna eit kurstap på 5%. I berekninga er det også teke omsyn til at banken må stille likviditet for 10 % av garantiportefølja med ein rentekostnad på 5 %.

4.6 Andre risiki

Eigarrisiko

I berekninga knytt til eigarrisiko har vi i utgangspunktet definert vår eigardel i SpareBank1 Gruppen (1,22%), SpareBank 1 Boligkreditt (1,42 %) og EiendomsMegler1 (5,4 %). Berekna økonomisk kapital er i utgangspunktet basert på det totale kapitalbehovet i det ein skilde selskap sett i forhold til vår eigardel, og vekta med 100 %. Porteføljen som vert overført til SpareBank 1 Boligkreditt vert rapportert gjennom konsernets kapitaldekningsoppgåve, og denne risikoen er difor handsama som kredittrisiko i dette dokumentet. Det er ingen vesentleg eigarrisiko utover kredittrisikoen i selskapet.

Omdømmerisiko

Ein kan anta at eit svekka omdømme kan føre med seg at kundar med innskot flyktar, og med bakgrunn i dette vert det berekna eit kapitalpåslag på 0,5% av alle innskota

Vekstrisiko

Banken budsjetterer samla med ein vekst på 11 % i 2009, og det er gjort eit påslag på dette i berekninga av kapitalbehov. Ein føresetnad er at veksten er noko sterkare i den beste delen av risikoklassene enn i eksisterande portefølje. Uventa tap aukar med denne forventta auken i berekningsgrunnlaget, og vert lagt til den risikjusterte kapitalen. I berekninga er det teke utgangspunkt i volum utlån inkl. off balance postar som garantiar, ikkje belasta kredittar m.m.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko vert definert som risikoen for uventa inntekts- og kostnadssvingningar.

Risikoen kan knyttast til konjunktursvingningar eller endra kundeadferd. Uro i marknaden kan gje reduksjon i bankens inntekter, og det er lagt til grunn at renteinntekter vert redusert med 5 % og off-balanse-inntekter med 10-20% i eit år framover. Ein slik marknadsuro vil også påverke bankens aktivitet og kostnadene, og det vert gjort eit frådrag på 2 % av totale kostnader i berekninga av kapitalbehovet.

Strategi- og kompetanserisiko

Strategisk risiko kan m.a. oppstå ved etablering av verksemd i nye marknadsområder. Banken har etablert avdelingar i Ulstein og Herøy og tek høgd for at desse avdelingane ikkje vil gje overskot før etter to-tre års drift. Det er i tillegg lagt til eit fast kronebeløp for å dekkje aukande kompetansebehov.

Renterisiko

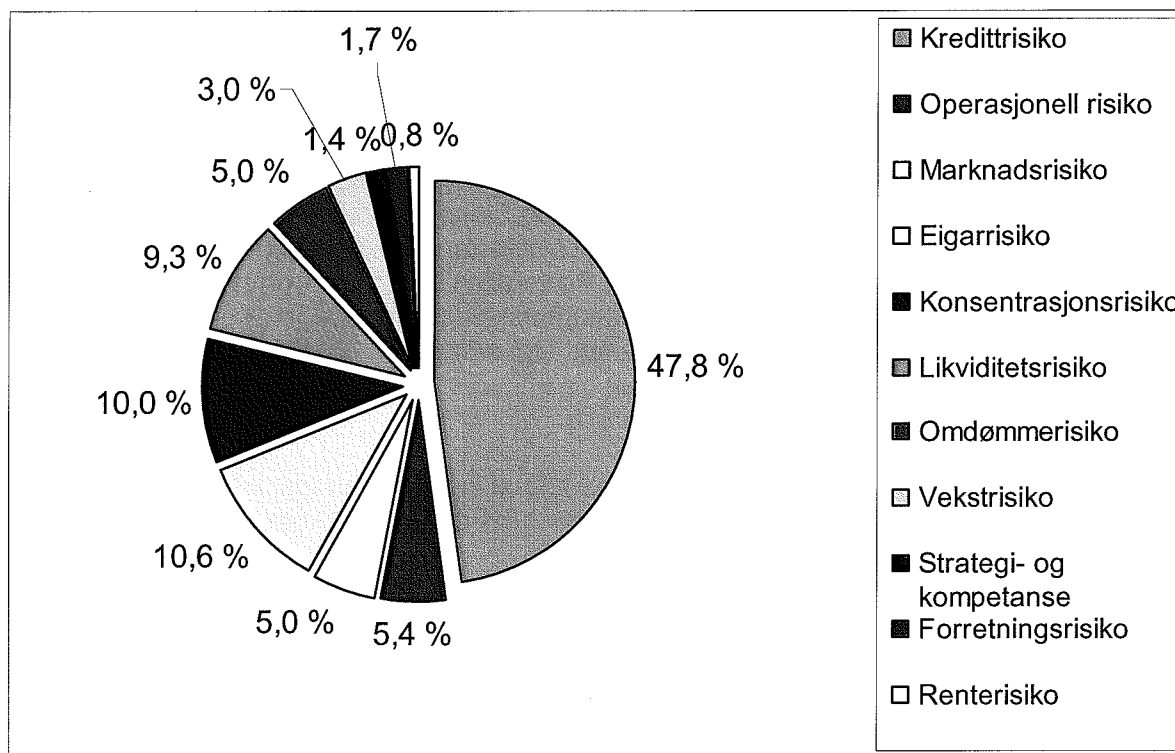
Renterisikoen i balansen er vurdert under eit scenario med 2% endring i marknadsrenta og vert berekna tilnærma på alle balansepostar på restløpetider. Alle postar i og utanfor balansen er inkludert i denne utrekninga. Renterisikoen vert berekna kvartalsvis.

4.7 Samandrag

Økonomisk kapital seier noko om kor mykje kapital konsernet meiner det treng for å dekkje den faktiske risikoen konsernet har påteke seg.

Det er lagt til grunn statistiske metodar for berekning av økonomisk kapital, men enkelte av risikotypene forutset likevel bruk av kvalitative vurderingar. Hovuddelen av bankens berekna risiko er knytt til kredittområdet, der banken støtter seg på analyseverktøyet PorTo.

Diagrammet nedanfor viser fordelinga av økonomisk kapital på dei ulike risikogrubbene med utgangspunkt i risikoeksponering - grunnlagsdata per 30.06.09.:

5. SAMANLIKNING AV REGULATORISK OG ØKONOMISK KAPITALBEHOV

Nedanfor er det gjort ein samanlikning mellom minimumskrav til ansvarleg kapital (Pilar 1) og behovet for økonomisk kapital (Pilar 2).

ICAAP-berekning	PILAR 2	PILAR 2	PILAR 2	PILAR 1
Risikogruppe:	31.12.2007	31.03.2009	30.06.2009	30.06.2009
Kreditrisiko (2009:inkl. buffer 30 mill. pga manglande validering)	183.680.177	152.501.960	156.659.513	276.736.000
Marknadsrisiko (kursrisiko - aksjar/obl.)	18.713.400	14.778.725	16.409.900	0
Operasjonell risiko	16.613.300	17.585.150	17.585.150	17.585.000
Konsentrasjonsrisiko bransje	3.383.844	1.351.138	1.634.814	
Konsentrasjonsrisiko kreditt store eng.	30.502.050	22.462.935	21.817.464	
Konsentrasjonsrisiko geografi	0	0	0	
Konjunkturbuffer kreditt	20.051.413	9.545.701	9.415.922	
Renterisiko	3.540.750	1.445.000	2.588.333	
Renterisiko pensjonsordning	0	0	0	
Valutarisiko	0	0	0	
Likviditetsrisiko	12.314.000	32.275.000	30.325.000	
Forretningsrisiko	5.514.620	5.678.635	5.678.635	
Eigarrisiko	30.442.600	52.807.500	34.651.800	
Omdømmerisiko	14.383.540	16.047.130	16.357.315	
Eigedomspriserisiko	0	0	0	
Strategi- og kompetanserisiko	9.553.000	4.740.000	4.740.000	
Vekstrisiko (12 mnd)	11.090.288	5.612.041	9.818.941	
Sum risikojustert kapital før diversifisering	359.782.982	336.830.915	327.682.787	294.321.000
Diversifiseringseffektar (5 %)	54.143.685	16.841.546	16.384.139	
Sum risikojustert kapital etter diversifiseringseffektar	305.639.297	319.989.369	311.298.648	294.321.000
Kjernekapital inkl. årets resultat	436.234.000	460.968.000	460.968.000	460.968.000
Sum buffer etter kjernekapital og resultat	130.594.703	140.978.631	149.669.352	166.647.000
Tilleggskapital	0	0	0	
Sum buffer totalt	130.594.703	140.978.631	149.669.352	166.647.000
Total buffer i prosent av risikojustert kapital	42,7 %	44,1 %	48,1 %	56,6 %
Total buffer i prosent av kjernekapital	29,9 %	30,6 %	32,5 %	36,2 %

Totalt behov for økonomisk kapital per **30.06.09** er berekna til i overkant av **328 mill. kroner** før diversifiseringseffektar. Når ein tek omsyn til diversifiseringseffektar mellom risikogruppene, er behovet for økonomisk kapital berekna til **311 mill. kroner**. Diversifiseringseffekten viser den risikoreduserande effekten konsernet oppnår ved å arbeide innan fleire risikoområde som ikkje kan påreknast å medføre uventa tap på same tid. Samanlikna med **31.03.09** var berekna kapitalbehov **337 mill. kroner** før diversifiseringseffektar og **320 mill. kroner** etter frådrag for denne effekten. Prosentsatsen for diversifisering er per **31.03/30.06.09** sett til **5%** mot **15%** per **31.12.07**. Bakgrunnen for denne reduksjonen er Kredittilsynet sitt signal til banknæringa om stor skepsis til store frådragspostar for diversifisering.

Total buffer etter frådrag for kjernekapital er per **30.06.09** **149,7 mill. kroner**. I prosent utgjer dette **48,1 %** mot **44,1 %** per **31.03.09**. Hovudårsaka til auka buffer skuldast at overført portefølje til SpareBank 1 Boligkreditt vert handsama som kredittrisiko, og at behovet for kapital knytt til eigarrisiko i dette selskapet er sett til 0,- per 30.06.09.

Banken konkluderer med at berekningane viser solide og tilfredsstillande buffere, og at banken synest robust mot tap med god buffer over påreknede tap, noko som gir tryggleik for ein mogeleg sterk konjunkturedgang. Det vert samstundes registrert at kravet til kapitaldekning i næringa er skjerpa den siste tida, og bankens leiing vurderar fortløpande situasjonen i ein større samanheng.

